

Uppskot
til
samtyktar um játtanarkarmar á løgtingsfíggjarlógini fyri 2023

Við hesi løgtingssamtykt tekur Løgtingið undir við, at samlaði útreiðslukarmurin á løgtingsfíggjarlógini fyri 2023 verður 6.606,5 mió. kr. Rakstrarkarmurin verður 6.056,5 mió. kr., og løgukarmurin verður 550,0 mió. kr. Samlaði inntøkukarmurin verður 6.484,0 mió. kr.

Framskrivaða úrslitið í løgtingsfíggjarlógini fyri 2023 er -122,5 mió. kr. Framskrivaðu játtanarkarmarnir vísa, at neyðugt verður við átøkum á útreiðslu- og inntøkusiðu landskassans fyri tilsamans um 30 mió. kr. fyri at røkka ætlaða úrslitinum í 2023, sum er eitt hall á 92,5 mió. kr. Í talvuni niðanfyri eru samlaðu játtanarkarmarnir fyri 2023 býttir á greinar.

Játtanarkarmar á løgtingsfíggjarlógini fyri 2023		
<i>Mió. kr.</i>	Rakstur	Løgur
§ 1 Løgtingið	75,7	0,0
§ 2 Løgmansfyrisingin	45,1	3,0
§ 3 Fíggjarmál	707,9	411,4
§ 5 Fiskivinnumál	168,4	0,0
§ 6 Umhvørvis- og vinnumál	170,8	8,0
§ 7 Uttanríkis- og mentamál	1.372,6	66,3
§ 11 Heilsumál	1.524,2	24,3
§ 12 Almanamál	1.991,8	37,0
Útreiðslur tilsamans	6.056,5	550,0
Útreiðslukarmur	6.606,5	
Inntøkukarmur § 20	6.484,0	
Framskrivað RLÚ-úrslit	-122,5	
Átøk at betra úrslitið	30,0	
RLÚ-úrslit við átøkum	-92,5	

Til tess at røkka ætlaða úrslitinum í løgtingsfíggjarlógini fyri 2023 er grundarlagið tær givnu fyrirtreytirnar fyri framskrivningum á útreiðslu- og inntøkusiðu landskassans, soleiðis sum lýst í viðmerkingunum til uppskotið til samtyktar.

Viðmerkingar

Landsstýrismaðurin í fíggjarmálum leggur við hesum vegna landsstýrið fram uppskot til lógtingsamtykt um játtanarkarmar fyri lógtingsfíggjarlógina í 2023.

Við játtanarkørmunum, ið sambært § 8, stk. 1 í lótingslóg um landsins játtanarskipan skulu verða lagdir fram innan 1. apríl, ásetir Løgtingið yvirskipaða fíggjarpolitiska karmin fyri komandi árið.

Játtanarkarmarnir fyri 2023-2027 leggja dent á at minka hallið hjá landinum, sum væntast at vera í 2022 og 2023. Landskassin hevði hall í 2020, avlop í 2021 og hevur væntandi hall aftur í 2022. Landsstýrið ætlar at betra úrslitið hjá landskassanum stigvíst næstu árinum við 30 mió. kr. um árið soleiðis, at hallið skal minka í 2023 og roknað verður við javnvág aftur í 2025. Skulu nýggjar rakstrarraðfestingar koma aftrat næstu árinum, verður neyðugt at økja átøkini samsvarandi.

Framskrivningarfortreytir fyri játtanarkarmarnar 2023-2027

Endamálið við framskrivaðu játtanarkørmunum fyri 2023-2027 er, at teir skulu vísa framskrivaðu gongdina í útreiðslum og inntøkum landsins næstu 5 árinum við galdandi lóggávu og verandi virksemsstigi uttan politiska viðgerð.

Niðanfyri eru lýstar framskrivingarfortreytirnar fyri ymsu játtanarslógini. Kríggið í Ukraina hevur longu havt stórar búskaparligar avleiðingar fyri heimin og eisini fyri Føroyar. Fyribils verður roknað við, at avleiðingarnar í stóran mun vera í 2022 og í minni mun í 2023. Útreiðslur vegna kríggið í Ukraina, tildømis til flóttafólk, eru ikki innroknaðar í játtanarkarmarnar.

Rakstrarjáttanir

Lønarframskrivingar

Framskrivað verður vektað fyri kendar lønarhækkingar í 2023. Nakrir almennir lønarsáttmálar eru galdandi inn í 2023, og einstakir heilt fram til 1. oktober 2024, og hesir verða brúktir sum grundarlag fyri framskrivingunum. Framskrivað er við 2,41%, svarandi til slakar 67 mió. kr. í lønarhækkingum í 2023.

Fyri ávísar játtanir, har serstøk lønarviðurskifti gera seg galdandi, verður framskrivað fyri hesum, so sum sáttmálasett ístaðin fyri tænaðum, og gamlar lønarhækkingar, sum sláa út sum útreiðslur í verandi sáttmálaskeiði.

Prísvøkstur

Meginreglan er, at prísvøkstur ikki verður framskrivaður, men tó verður hetta gjørt fyri ávísar játtanir, har stórus prísvøkstur vanliga er.

Ársins prísir 2023, men fastir (realir) prísir 2024-2027

Sum vanligt er í játtanarkørmunum, verður framroknað í ársins prísnum í 2023. Árinum 2024-2027 eru framroknað í føstum prísnum, tað merkir, at ongin lønar- og prísvøkstur er íroknaður.

Bundnar raðfestingar

Nýtt ella broytt virksemsi skal meginregluliga játtast fyri alt árið, tá ið tað byrjar. Er tó talan um virksemsi, sum ikki er tikið við fyri alt árið í 2022, skal hetta framskrivast til heilt ár fyri 2023. Framskrivast skal á sama hátt fyri virksemsi, sum broyrtist stigvíst í tíðarskeiðnum 2023-2027,

sum til dómis útrulling av nýggjari útbúgving ella eykaflokkum. Øvugt skal eisini framskrivast fyri virksemini, sum ætlast at enda ella minka í vavi í tíðarskeiðnum 2023-2027.

Fólkavøkstur og broytt fólkasamanseting

Fólkavøkstur og broytt fólkasamanseting hava við sær, at neyðugt verður at taka hædd fyri hesum í framskrivingunum av ávísnum játtanum fyri at verandi virksemissstig verður varðveitt.

Rentustøði og oljuprísir

Játtanarkarmarnir verða gjørdir við verandi rentustøði, og at oljuprísurin er hækkaður við 2 kr. Hetta er ein óvissa í játtanarkørmunum, tí rentustøðið og oljuprísurin kunnu broytast, og harvið kunnu útreiðslur landskassans til rentustuðul, og útreiðslur til olju eisini broytast. Framskrivað verður bert fyri játtanir, har oljuútreiðslurnar fylla lutfalsliga nógv.

Fyritreytir fyri lógarbundnum játtanum

Fólkavøkstur, broytt fólkasamanseting og aðrar virksemissbroytingar

Í mun til galdandi lóggávu er framskrivað við virksemissbroytingum, orsakað av til dómis fólkavøkstri og broyttari fólkasamanseting, og metingum av útreiðslugongdini út frá kendum viðurskiftum, sum hava við sær virksemissbroytingar.

Talva: Útvaldar játtanir við størstum rakstrarvøkstri fyri 2023-2027						
<i>Mi. kr.</i>	<i>FL2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>
Rakstrarútreiðslur, §1-§12:						
Tænastumannaeftirlønir	154,0	162,0	169,0	175,5	180,0	184,5
Strandfaraskip landsins	211,8	237,3	233,5	233,5	233,5	233,5
Fólkaskúlin	410,4	421,3	423,8	426,3	428,8	431,3
Fróðskaparsetur Føroya	130,7	142,1	144,8	147,1	147,1	147,1
Lestaruðul	131,9	138,0	141,9	145,8	146,9	148,0
Heilsutrygdarveitingar	239,5	255,1	267,8	281,2	295,3	310,0
Landssjúkrahúsið	873,3	884,2	898,1	912,2	926,7	941,5
Serstakur sjúkrahúsheilivágur	58,6	65,6	67,9	70,3	72,8	75,3
Trivnaðartænastur	369,4	401,2	407,7	416,2	424,7	433,2
Arbeidsfremjandi tiltøk	123,7	134,6	141,7	148,7	155,4	161,3
Fólkapensjón	648,6	669,9	688,2	709,5	733,3	758,7
Fyritíðarpensjón	307,8	324,9	338,5	353,0	367,6	382,3
Útvaldar rakstrarútr. tils.	3.659,8	3.836,2	3.923,0	4.019,1	4.111,9	4.206,5
Rakstrarútr. tilsamans	5.752,4	6.056,5	6.142,0	6.243,9	6.345,6	6.447,9

Tænastumannaeftirlønir

Framskrivað er við mettari árligari nettotilgongd av tænastumonnum, sum fara frá fyri aldur. Størsta tilgongdin síðstu árin hevur verið lærarar, men frá 2025 byrjar tilgongdin at minka, tí at lærarar síðani 1998 ikki eru settir sum tænastumenn.

Strandfaraskip Landsins

Lagt er upp fyri, at oljuprísurin er á sama støði sum í 2022, umframt lønarhækkingar. Í 2024 verður sandoyarleiðin niðurløgd í sambandi við, at Sandoyartunnilin verður tikin í nýtslu. Innroknað er, at sparingin verður brúkt á farleiðini, tvs. sum stuðul til P/F Eystur- og Sandoyartunlar.

Fólkaskúlin

Játtanin til fólkaskúlan er í størstan mun læraralønir. Lønarhækking er framskrivað í 2023. Framskrivað er eisini við hægri pensjónsútreiðslum, sum stava frá, at sáttmálasettir lærarar verða í staðin fyri tænaðum, ið fáa sína pensjón útgoldna av játtanini til tænaðumannaeftirlønir.

Fróðskaparsetur Føroya

Økt virksemi vegna upptøku av fleiri sjúkrarøktarfrøðingum, upptøku til BA í KT-verkfrøði hvørt ár, og nýggja útbúgving til MA í KT-verkfrøði.

Lestrarstuðul

Játtanin er framskrivað í sambandi við økt virksemi á Fróðskaparsetri Føroya, sum er upptøka av fleiri sjúkrarøktarfrøðingum, upptøka til BA í KT-verkfrøði hvørt ár, og nýggj útbúgving til MA í KT-verkfrøði. Roknað verður eisini við fleiri lærusáttmálum.

Heilsutrygdarveitingar

Í mun til metta nýtslu í 2022 er játtanin framskrivað við 6,5% í 2023 og við 5% í føstum prísnum frá 2024 til 2027. Framskivingin er vegna fólkavøksstur, broytingar í fólkasamanseting, hægri takstir o.a.

Landssjúkrahúsið

Framskivingin er vegna fólkavøksstur, broytingar í fólkasamanseting, umframt at serviðgerð uttanlands í 2023 er framskrivað við 5% árliga og 3,5% í føstum prísnum frá 2024 til 2027. Framskrivað er eisini fyri, at H-bygningurin er tikin fult í nýtslu og at flutt verður úr ótíðarhóskandi bygningum.

Serstakur sjúkrahúsheilivágur

Framskrivað er í mun til mettu nýtsluna í 2022. Framskrivað er við 5% í 2023 og við 3,5% í føstum prísnum frá 2024 til 2027.

Trivnaðartænastur

Lønarhækking er framskrivað í 2023, umframt at framskrivað er við mettari nettotilgongd av brúkarum. Í 2023 er framskrivað við, at tveir nýggir bústovnar verða tiknir í nýtslu. Eisini er framskrivað við, at flutt verður úr ótíðarhóskandi bústovnum.

Arbeidsfremjandi tiltök

Framskrivað er við mettari nettotilgongd av brúkarum í skipanini. Veitingarnar eru framskrivaðar við lónarhækking hjá arbeidarafeløgnum í 2023. Framskrivað er eisini við, at kravda pensjónsgjaldið hækkar 1%-stig árliga fram til 2026, tá komið er uppá 12%.

Fólkapensjón

Framskrivað er við mettari nettotilgongd av pensjónistum. Framskrivað er við, at veitingarnar verða javnaðar við 1,25% í 2023.

Fyritíðarpensjón

Framskrivað er við mettari nettotilgongd av pensjónistum. Framskrivað er við, at veitingarnar verða javnaðar við 1,25% í 2023.

Fyritreytir fyri lógujáttanir

Samtyktar lögverkætlanir

Framskrivað verður sambært ætlaða útreiðsluprofilinum, soleiðis sum hann er tikin við í verklagslóg, viðmerkingunum til verklagslóg, og viðmerkingunum til lógujáttanina í fíggjarlógini fyri 2022.

Verkætlanir sambært langtíðarlöguættanini

Aðrar verkætlanir verða framskrivaðar sambært langtíðarlöguættanini. Løgukarmurin er ásettur til 525-550 mió. kr. í tíðarskeiðnum 2023 til 2027.

Stuðul til lögverkætlanir hjá kommunum verða tiknar við sum lógujáttanir í lögukarminum. Somuleiðis eru í lögukarminum innroknaðar lögukendar útreiðslur, so sum partapeningur í feløg, sum fremja størri samferðsluverkætlanir, størri KT-verkætlanir og lögustuðul til sjálvsognarstovnar.

Talva: Løgukarmur fyri 2023-2027						
<i>Mið. kr.</i>	<i>FL2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>
Løguútreiðslur tilsamans	566,2	550,0	535,0	525,0	525,0	525,0

Tunlar Norður um Fjall

Sambært verklagslógini kostar verkætlanin 522 mió. kr. Arbeiðið við tunnilsgerðini gongur skjótt og væl. Verkætlanin er mett at verða liðug í 2024.

Fámjinstunnilin

Fyri at fáa eina hóskandi farleið til Fámjins, verður ein tunnil við tilhoyrandi vegagerð gjørdur. Sambært uppskoti um at broyta verklagslógina um Fámjinstunnil, fer verkætlanin at kosta 207 mió. kr.

Tunnil til Dals

Vegurin til Dals er als ikki hóskandi. Arbeitt verður við at gera tunnil til Dals. Byrjað varð upp á verkætlanina á vári 2019. Arbeitt verður mett at taka 6-7 ár, alt eftir hvussu stór játtan verður veitt til verkætlanina árliga.

Uttari ringvegur til Tórshavnar

Uttari ringvegur verður gjørdur at leiða ferðsluna uttan um Havnina og inn til býin við íbindingarvegum, og at betra ferðsluviðurskiptini, framkomuleika og flytføri fyri alt landið. Landið stuðlar verkætlanina við í mesta lagi 110 mió. kr.

Innkomuvegur til Runavíkar

Fyri at betra um ferðsluviðurskiptini til og frá tunlinum ígjøgnum Runavík, Saltangará og Glyvrar, verður nýggjur Fjøruvegur gjørdur at leiða serliga ta tungu ferðsluna til og frá Eysturoyartunlinum, burtur frá høvuðsvegnum í Runavík. Landið veitir upp til 55 mió. kr. í stuðuli.

Sjóvinnustýrið í Vágum

Nýggjur bygningur verður bygdur á Giljanesi til Sjóvinnustýrið fyri samanlagt 30 mió. kr. Verkætlanin er mett at verða liðug í 2023.

Miðnám á Kambsdali

Ætlanin er at byggja náttúruvísindaliga økið av nýggjum, útbyggja felags økið, køkin, serbreytina og FabLab, umframt at gera síðstu útbyggingina lidna. Uppskot til verklagslóg er lagt fyri Løgtingið, og er kostnaðurin mettur til 71 mió. kr.

Húsarhaldsskúlin í Klaksvík

Ætlanin er at byggja nýggjan Húsarhaldsskúla í Klaksvík. Sambært galdandi heimildarlóg letur landið 21 mió. kr. í stuðuli til verkætlanina. Løgtingið hevur játtað 4 mió. kr. afturat til verkætlanina í 2022.

Klaksvíkar sjúkrahús

Ætlanin er at dagføra læknahúsini, Gula húsið, soleiðis at umsitingin kann flyta úr Starvsfólkabygninginum í Gula húsið. Uppskot til verklagslóg er lagt fyri Løgtingið, og er kostnaðurin mettur til 16 mió. kr.

Bústovnar

Hildið verður fram við at byggja vandan bústað til fólk við menningartarni og at dagføra bygningar á almannaoðkinum. Harumframt verður farið undir at fyrireika nýggjar verkætlanir.

Eystur-og Sandoyartunlar

Sandoyartunnilin letur upp fyri ferðslu í desember 2023. Eftir lógini setur landið 400 mió. kr. í felagið, 50 mió. kr. árliga til 2024. Harumframt eru 35 mió. kr. játtaðar í ferðsluveðhaldi í 2022. Væntandi fer ferðslan gjøgnum Eysturoyartunnilin at vaksa so líðandi, soleiðis at veðhaldið bert er effektivt í styttri áramál.

Fyritreytir fyri stuðulsjáttanum

Sum meginregla eru stuðulsjáttanir framskrivaðar við óbroyttari upphædd uttan so, at serstøk viðurskipti eru galdandi, til dømis virkseimi, ið heldur uppát, ella bindandi avtala um stuðulshækking, um tað so er eingangs ella varandi.

Fyrirteytir fyrir inntøkujáttanum og rentum

Rentustøði

Fyrirteytirnar fyrir rentuframskrivingunum eru metta gongdin í landskassaskuldini og útlitini fyrir rentugongdini. Rentuútreiðslurnar eru ein óvissa í játtanarkørmunum, tí rentustøðið kann broytast og væntast at hækka næstu 1-2 árin, og harvið kunnu rentuútreiðslur av landskassaskuldini eisini broytast.

Inntøkujáttanir

Inntøkurnar verða framroknaðar við støði í søguligum inntøkutølum og teimum fyrirteytum, sum eru kendar. Fyri ávísar inntøkujáttanir verður í framrokningunum lagt upp fyri serligum viðurskiftum í einstøkum vinnugreinum.

Stórir partur av inntøkusiðuni á fíggjarlógini er skattir og avgjöld, sum verða stýrd av búskaparligu konjunkturgongdini í samfelagnum, og sum í stóran mun fylgja vøkstrinum í BTÚ.

Fastur (realur) inntøkuvøkstur 2024-2027

Sum vanligt er í játtanarkørmunum verður framroknað í ársins prísnum í 2023. Árin 2024-2027 eru framroknað í fóstum prísnum, tað merkir, at framroknað er við realum inntøkuvøkstri uttan lønar- og prísavøkstur.

Talva: Útvaldar inntøkujáttanir við størstu broytingunum

Mið. kr.	FL2022	2023	2024	2025	2026	2027
Inntøkur, §20:						
Vanligur landsskattur	1.830,0	1.890,0	1.930,0	1.970,0	2.010,0	2.050,0
Felagsskattur	390,0	400,0	410,0	420,0	430,0	440,0
Kapitalvinningsskattur	290,0	295,0	300,0	305,0	310,0	315,0
Meirvirðisgjald	1.940,0	2.010,0	2.050,0	2.090,0	2.130,0	2.170,0
Loyvisgjald á alivinnu	195,0	210,0	215,0	220,0	225,0	230,0
Avgjald á fiskatilfeingi	312,0	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0
Útluting frá alm. p/f og gr.	91,7	80,0	80,0	85,0	90,0	95,0
Heildarveiting	641,8	641,8	641,8	641,8	641,8	641,8
Útvaldar inntøkur tils.	5.690,5	5.826,8	5.926,8	6.031,8	6.136,8	6.241,8
Inntøkur tilsamans	6.356,8	6.484,0	6.591,0	6.686,8	6.788,0	6.887,9

Størstu inntøkukeldurnar hjá landinum eru vanligi landsskatturin og meirvirðisgjaldið, sum tilsamans eru um 60% av samlaðu inntøkunum hjá landskassanum.

Vanligur landsskattur

Mett verður, at vanligi landsskatturin í 2023 hækkar góð 3% sammett við metingina í løgtingsfíggjarlógini fyri 2022. Árin 2024 til 2027 er roknað við vøkstri í fóstum prísnum uppá um 2%.

Felagsskattur

Roknað verður við varisligum vøkstri í felagsskattinum næstu árin.

Kapitalvinningskattur

Roknað verður við varisligum vøkstri í kapitalvinningskattinum næstu árin.

Meirvirðisgjald

Viðvíkjandi meirvirðisgjaldinum er roknað við vøkstri á góð 3% í 2023 sammett við metingina í løgtingsfíggarlógini fyri 2022. Árin 2024 til 2027 er roknað við vøkstri í føstum prísnum uppá um 2%.

Loyvisgjald á alivinnu

Roknað verður við, at tøkkan kann hækka nakað næstu árin og sostatt eisini loyvisgjaldið á alivinnu. Roknað verður við framhaldandi góðum prísnum á aldum laksu á heimsmarknaðinum.

Avgjald á fiskatilfeingi

Óvissa er um avgjaldið á fiskatilfeingi næstu árin, serliga um semjurnar millum strandarlondini um uppsjóvarfisk og um fiskiveiðuavtalurnar við Russland. Roknað verður við umleið somu inntøkum komandi árin.

Útluting frá almennum feløgum og grunnum

Onki serstakt vinningsbýti verður frá BankNordik í 2023 og framskrivað er samsvarandi meting bankans, umframt vinningsbýti frá øðrum feløgum, millum annað Føroya Tele.

Uppskot til játtanarkarmar 2023-2027

Uppskotið til játtanarkarmar byggir á løgtingsfíggarlógina fyri 2022 og framskrivingar fyri tíðarskeiðið 2023 til 2027. Í talvuni niðanfyri er uppskotið til játtanarkarmar fyri árin 2023 til 2027 útgreinað og býtt á greinar og ár.

FÍGGJARMÁLARÁÐIÐ
MINISTRY OF FINANCE

Talva: Útgreinaðir játtanarkarmar fyri 2023-2027

<i>Mi. kr.</i>	<i>FL2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>
Rakstrarútreiðslur, §1-§12:						
§ 1 Løgtingið	72,4	75,7	74,0	73,3	73,6	76,9
§ 2 Løgmansfyrisingin	42,0	45,1	43,6	42,9	43,5	43,8
§ 3 Fíggjarmál	585,3	707,9	711,1	717,6	722,1	726,6
§ 5 Fiskivinnumál	163,4	168,4	170,4	168,4	168,4	168,4
§ 6 Umhvørvis- og vinnumál	165,5	170,8	168,9	168,9	168,9	168,9
§ 7 Uttanríkis- og mentamál	1.327,3	1.372,6	1.381,4	1.393,5	1.397,7	1.401,9
§ 11 Heilsumál	1.487,9	1.524,2	1.552,2	1.584,3	1.617,6	1.651,9
§ 12 Almannamál	1.908,6	1.991,8	2.040,6	2.095,0	2.153,9	2.209,5
Rakstrarútreiðslur tilsamans	5.752,4	6.056,5	6.142,0	6.243,9	6.345,6	6.447,9
Løguútreiðslur, §1-§12*	566,2	550,0	535,0	525,0	525,0	525,0
Rentuútreiðslur, netto**	-16,4	-10,3	-10,3	6,0	17,8	30,8
Inntøkur	6.340,4	6.473,7	6.580,7	6.692,7	6.805,7	6.918,7
Framskrivað RLÚ-úrslit	38,2	-122,5	-86,0	-82,2	-82,7	-85,0
Átøk at betra úrslitið	-	30,0	60,0	90,0	120,0	150,0
RLÚ-úrslit við átøkum	-	-92,5	-26,0	7,8	37,3	65,0

Viðm: Tølini fyri 2022 og 2023 eru í ársins prísnum. Tølini fyri 2024-2027 eru í føstum prísnum. Tað vil siga, at lønar- og prísøkstur er ikki íroknaður, hvørki á útreiðslu- ella inntøkusiðu landskassans. Tølini fyri 2022 eru sambært samtyktu lögtingsfíggjarlógini.

* Í løgukørmunum eru innroknaðar løgukendar útreiðslur. Av hesum eru 50 mió. kr. í partapeningi og 25 mió. kr. í ferðsluveðhaldi til P/F Eystur- og Sandoyartunlar.

** Rentuútreiðslur, netto er samanseting av rentuútreiðslum av lánsbrævaskuld landskassans og rentuinntøkum av gjaldføri landskassans.

Skjal hjálagt

Skjal 1: Búskaparfrágreiðing I, mars 2022

Fíggjarmálaráðið, 31. mars 2022

Uni Rasmussen
landsstýrismaður

/Bjarni Askham Bjarnason